



Monumentnummer*: 517849

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82690/55

Woonplaats* Geleen
Gemeente* Sittard-Geleen
Provincie* Limburg

Locatiennaam Geleen
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Geleen
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 5174

Omschrijving**

Inleiding

ROOMS-KATHOLIEKE KERK H. AUGUSTINUS, is gebouwd in 1934 in neo-gothische stijl met expressionistische elementen, naar ontwerp van de architecten J. en P. Cuypers, te Amsterdam-Roermond. Gebouwd met medewerking van Ingenieursbureau Henri Huydts te Maastricht. De kerk is gelegen op de zichtlijn vanaf het gemeentehuis en maakt onderdeel uit van het uitbreidingsplan voor Geleen van J. Cuypers. De Augustinuskerk vormt met pastorie, kapelanie en zeven woningblokken naar ontwerp van architect A. Boosten het complex Prins de Lignestraat.

Omschrijving

De AUGUSTINUSKERK heeft een driebeukig basilicaal schip op hoofdzakelijk T-vormige plattegrond. De kruisarmen en kleine sacristieën aan weerszijden van koor beëindigen de plattegrond. De zadeldaken met variërende nokhoogten zijn gedekt met Hollandse pannen. Er is een verlaagde noklijn ter plaatse van het koor. Het dak van het schip heeft drie dakkapellen en bakgoten. De gevels zijn in twee tinten baksteen, metselwerk in Vlaams verband en hebben een geel genuanceerde, geprofileerde plint met rollaag. In de gevels bevinden zich spitsboogvormige glas-in-loodvensters en verder rechthoekige houten deuren. Aan altaarzijde is een honingraat-achtig glas-in-loodvenster geplaatst.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De VOORGEVEL met topgevel, heeft een narthex met drie spitsbogen onder een strek. In de narthex bevinden zich gepleisterde betongewelven, granieten traptreden en een hoofdentree met twee dubbele houten paneeldeuren onder betonlatei. De hoofdentree heeft een spitsboogvormig bovenlicht met glas-in-lood en aan weerszijden twee spitsboogvormige glas-in-lood vensters met baksteen traceringen en dubbele keramische vensterdorpels. Verder twee zij-ingangen met enkele deur onder strek en zwart-rode betegeling. Aan weerszijden van voorgevel bevinden zich twee TORENS, van narthex gescheiden door terugliggende lijst met dilatatievoeg. De torens zijn grotendeels identiek met uitkragende, gewelfde zadeldaken, verdiepte, smalle en hoogoplopende trappenhuis reeksen. De toren hebben drie vensters aan elke gevelzijde en vijf galmgaten.

De ZIJGEVELS hebben zijbeuken van zeven traveeën. Per travee een ingestoken zadeldak, biechtstoelnissen tegen de tweede en de vijfde travee. Er is een zij-ingang in een volume van een bouwlaag met zadeldak tegen zesde travee. Tussen kruisarm en zevende travee is een volume van een laag onder plat dak. Het schip heeft getrap met selwerk in kroonlijst, strekken, lisenen annex steunberen met rode keramische afdekking (deels vernieuwd). Verder zijn er vlechtingen in kopgevels van de zijbeuken.

De ACHTERGEVEL van het koor is ingesloten tussen twee sacristieën. In de gevel bevinden zich keperboogvensters en honingraatvensters met betontracering.

Het INTERIEUR van de Augustinuskerk heeft een hoofdzakelijk T-vormige plattegrond, bestaande uit een schip met spitsbooggewelf. Twee zijbeuken zijn van het schip gescheiden door zeven spitsboogvormige bogen op kolommen. De zijbeuken hebben per travee een lage spitsboog, gelegen tussen kolom en buitenmuur. De narthex heeft drie scheibogen waarboven een oxaal. Het koor is van het schip gescheiden door een spitsboog. Aan weerszijden van het koor ligt een kruisarm. In de oksel van kruisarm en koor liggen twee kleine sacristieën. Het koor wordt beëindigd door een kooromgang. Het SCHIP heeft per travee een houten spitsboogvormige gewelf op betonribben in dwarsrichting rustend op gepleisterde bakstenen consoles. Tussen schip en zijbeuken zeven spitsboogvormige, gepleisterde scheibogen op kolommen met granieten beplating.

In deze ZIJBEUKEN per travee een houten gewelf in dwarsrichting. Opstand van geel metselwerk in Vlaams verband op een plint in bruin siermetselwerk met zwarte plintlijst. Lambrisering in roodgeel siermetselwerk met bloktand en rollaag.

Drie spitsboogvormige glas-in-lood vensters per travee in zij- en lichtbeuken, met voorzetrampen. De vensterbogen hebben strekken, profiellijsten, afgeschuinde en terugliggende vensterdorpels. In het schip, de zijbeuken en de zijkapellen rood-geel-zwart betegelde vloeren, figuratief gelegd.

NARTHEX met drie spitsboogopeningen, in zijbeuken een doopkapel en zij-ingang. Betonnen oxaalbalustrade op consoles. Boven orgeloxaal, vijf spitsboogvensters met geel-blauw glas-in-lood in kruismotief, waarin Alfa en Omega symbool.

Tussen het KOOR en het schip een bakstenen scheiboog. Nieuwe baksteen zijmuren in het koor. De achterwand van het koor is recht en telt drie spitsboogopeningen, in de middelste het hoofdaltaar. Tussen de bogen lisenen en tussen de lisenen vensters van glazenier J. Postmes. Roosvensters in honingraatvorm. Koor heeft twee spitsboogvormige scheibogen, rustend op granieten kolommen en een houten spitsbooggewelf met houten ribben. Achter het altaar een kooromgang met tripletten, driegewijs gekoppelde glas-in-lood vensters. Twee keperboogvensters in de lichtbeuken van het koor verdiept in bakstenen lijsten. Onder het hoofdaltaar een CRYPTIE met betonkolommen, hardstenen vloer, twee paneeldeuren met gekleurd glas voor niskasten en een deur naar de verwarmingskelder.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



In dit interieur zijn onder meer van BESCHERMINGSWAARDIG twee witmarmeren communiebanken, hoofdaltaar in wit en rood marmer, houten gewelven met houten ribben. Verder zijn onder meer beschermingswaardig de kerkbanken op houten vlonders en de gebrandschilderde ramen van Jos Postmes uit 1935 en het grootorgel, afkomstig uit de Sint Laurentiuskerk te Rotterdam en gebouwd in 1857 door Loret Vermeersch.

Waardering

De R.K.-kerk van de H. Augustinus bezit in hoge mate cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling. De architectuurhistorische waarden worden bepaald door het belang van de kerk voor de regionale architectuurgeschiedenis, door de betrokkenheid van de architecten J. en P. Cuypers en het belang voor hun oeuvre. Verder door de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp en de ornamentiek. De kerk is een essentieel onderdeel van de planmatige uitbreiding die Geleen in het Interbellum heeft ondergaan en is vanwege deze situering van groot belang voor het aanzien van Geleen. De kerk is in hoge mate gaaf bewaard gebleven, zowel wat betreft exterieur als interieur. Het gebouw is eveneens van groot belang voor de structurele en visuele gaafheid van de bebouwde omgeving.

Bovendien beschikt de kerk over een redelijke architectuurhistorische zeldzaamheidswaarde. Binnen het ensemble van de Prins de Lignestraat vervult de kerk een prominente rol in zowel stedenbouwkundig opzicht en als exponent van het maatschappijbeeld uit de bouwtijd waarin de zielzorg onlosmakelijk verbonden was met het dagelijks leven van het mijnwerkersbestaan. Het algemeen belang van de kerk wordt bepaald door het geheel van voornoemde waarden.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk